

VOORTGANGSRAPPORTAGE

Februari + Maart 2023

HET ONDERSTEUNINGSTEAM
UITHUISPLAATSINGEN TOESLAGENAFFAIRE

Inhoud

Inleiding	2
Cijfers en observaties	3
Aanmeldingen	3
Gezinnen in beeld.....	4
Ondersteuning.....	5
Resultaten	7
Doorontwikkeling	7
Werkwijze en proces.....	7
Organisatie.....	8
Communicatie.....	8
Doorkijk	9

Inleiding

Sinds we op 4 april 2022 zijn gestart, publiceren we iedere twee maanden een voortgangsrapportage om onze cijfers, resultaten, bevindingen en ontwikkelingen te delen. Deze rapportage gaat over de maanden februari en maart 2023. We zijn inmiddels één jaar aan het werk als Het Ondersteuningsteam (OT). De cijfers en resultaten in dit rapport vormen dan ook een terugblik op 1 jaar het OT.

Naast de tweemaandelijke voortgangsrapportage, publiceren we twee keer per jaar ook een leerrapportage. Een rapport waarin we ingaan op de inhoud van ons werk; wat komen wij en ouders tegen in de praktijk en wat zijn onze bevindingen? De eerstvolgende leerrapportage wordt in de eerste week van mei gepubliceerd en staat in het teken van onze geleerde lessen na 1 jaar Het Ondersteuningsteam. Deze is vanaf dan te vinden onder het kopje 'Feiten' op onze website.

In deze voortgangsrapportage lees je hoeveel mensen zich tot en met maart 2023 bij ons hebben aangemeld en via welke route dat is geweest. Daarnaast delen we cijfers over de uithuisplaatsingen, wat de wensen van ouders én kinderen zijn en in hoeverre het ons tot nu toe gelukt is om daaraan te werken.

We zijn continu in ontwikkeling om ouders en kinderen zo goed als mogelijk te blijven ondersteunen. Wat we daar in februari en maart voor hebben gedaan en de komende maanden nog voor gaan doen, vind je ook in deze rapportage.

Benieuwd naar eerdere rapportages? Deze vind je op de website www.hetondersteuningsteam.nl op de pagina 'Feiten'. Ook zijn we te volgen via onze [LinkedIn-pagina](#) en op Twitter via [@OT_Uithuisplaatsing](#).

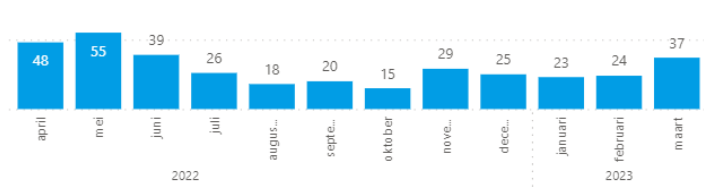
Cijfers en observaties

Aanmeldingen

In totaal hebben t/m eind maart 376 mensen zich bij ons aangemeld.

- 213 ouders en kinderen worden ondersteund¹.
- 27 trajecten zijn *nog niet gestart*
 Voordat het ondersteuningstraject start, beginnen we eerst met een voortraject. In deze fase onderzoeken we of de aangemelde persoon tot onze doelgroep behoort. Deze aanmeldingen scharen we onder de categorie 'nog niet gestarte' trajecten.
- 66 trajecten zijn *nooit gestart*
 Het kan zijn dat een traject nooit opstart omdat we bijvoorbeeld niet meer in contact komen met een ouder of kind, of omdat de aangemelde persoon niet tot onze doelgroep behoort.
- 70 ondersteuningstrajecten zijn *volledig doorlopen en afgesloten*
 Om beter inzicht te krijgen in de exacte status van de casussen, hebben we vanaf februari een herverdeling gemaakt in de statuscategorieën en zijn de definities hiervan gewijzigd. Hierdoor wijken de cijfers af van de vorige rapportage.

Aanmeldingen per maand²

¹ Dd. 31 maart 2023. Dit zijn 203 lopende en 10 heropende trajecten.

De volgende afbeelding geeft aan waar de 376 mensen die zich hebben aangemeld vandaan komen. Mensen die zich vanuit het buitenland hebben aangemeld (17) zijn niet opgenomen in deze afbeelding.

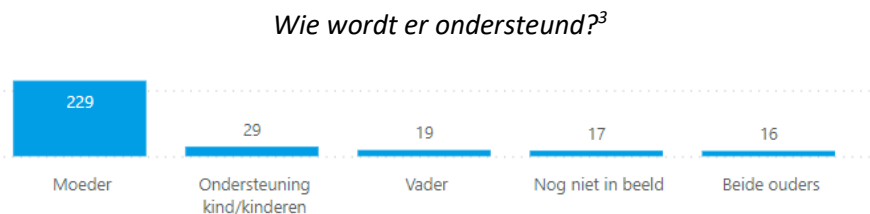
² De cijfers van voorgaande maanden kunnen enigszins verschillen met eerdere gepubliceerde voortgangsrapportages. Dit komt omdat aanmeldingen die aan het einde van de maand binnenkomen de volgende maand in de monitor verwerkt worden.

Reactietijd na aanmelding

Bij 82% van de mensen die zich hebben aangemeld, is er binnen twee dagen telefonisch contact geweest. Bij 70% is er binnen een week een welkomstgesprek ingepland. Deze relatief korte reactietermijnen worden als positief ervaren.

Kenmerken aanmelders

Moeders vormen de grote meerderheid van de mensen die we ondersteunen. In een kleiner aantal gevallen ondersteunen we vaders, beide ouders of een kind. De afbeelding hieronder laat zien wie er ondersteund wordt.

Het merendeel van de mensen meldt zich rechtstreeks bij ons aan (269). Een relatief groot en constant aantal meldingen komt binnen via een professional (86). Mensen die zich aanmelden weten ons te vinden via bijvoorbeeld gemeenten, UHT Belastingdienst, ministerie van Justitie en Veiligheid, belangengroepen, Openbaar Ministerie, GGZ of gecertificeerde instellingen.

³ De categorie 'Nog niet in beeld' betreft trajecten met de status 'nog niet gestart'.

Gezinnen in beeld

Kinderen

In totaal zijn er 693 kinderen betrokken bij de gezinnen die wij ondersteunen. Hiervan zijn op dit moment 279 kinderen uithuisgeplaatst.

Uithuisplaatsingen

Op dit moment weten we van 259 kinderen die nu uithuisgeplaatst zijn of er sprake is van wel of geen jeugdbeschermingsmaatregel, zie de volgende tabel.

Met jeugdbeschermingsmaatregel	207
Zonder jeugdbeschermingsmaatregel	36
Zowel met als zonder jeugdbeschermingsmaatregel	16
Totaal	259

Het merendeel (94) van deze kinderen verblijft op dit moment in een pleeggezin (niet zijnde het netwerk), bij de andere ouder (70), of in het netwerk (bij familie of vrienden (62)).

Reden uithuisplaatsing

Onderstaande categorieën worden door de procesbegeleiders en ouders geïdentificeerd als de meest voorkomende redenen voor uithuisplaatsing:

- Financiële problematiek
- Onveilige thuissituatie, huiselijk geweld
- Gebrek aan huisvesting
- Middelengebruik en verslaving
- Onvermogen om voor de kinderen te zorgen
- Acties van de partners

- Complexe echtscheiding
- Mogelijk strafbare feiten
- (Mentale) gezondheidsklachten

In meerdere situaties wordt er aangegeven dat er sprake is van meerdere redenen ofwel (complexe) multi-problematiek.

Betrokken Jeugdzorgregio's

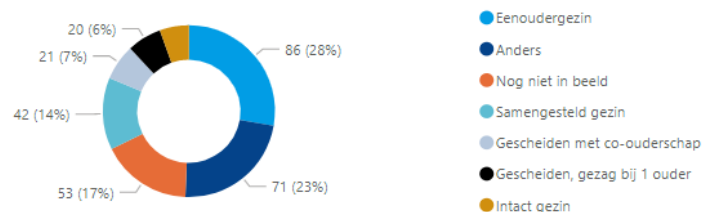
Op dit moment zijn GI's van 37 jeugdzorgregio's bij de gezinnen betrokken. Bij een aantal gezinnen zijn er GI's uit verschillende regio's betrokken. De regio's die het vaakst voorkomen zijn:

- Rijnmond (34 gezinnen)
- Amsterdam-Amstelland (28 gezinnen)
- Flevoland (20 gezinnen)

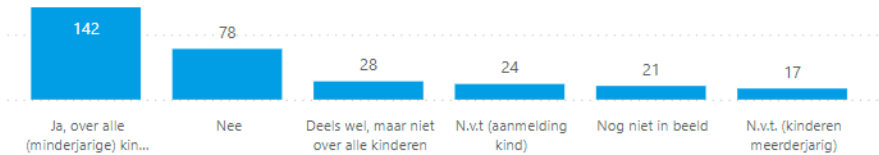
Gezinssamenstelling en gezag

De gezinssamenstelling van de mensen die in begeleiding zijn (of waren), is voornamelijk éénoudergezinnen. Er is weinig sprake van intacte gezinnen. Er zijn meer ouders die gezag over alle kinderen hebben (142) dan ouders die geen gezag hebben (78). Er zijn ook meer gezinnen waarbij het gezag bij één ouder ligt (98), dan gezinnen waarbij beide ouders gezag hebben (77). Zie de afbeeldingen hieronder en hiernaast voor details.

Gezinssamenstelling

Heeft/hebben de ouder(s) gezag?⁴

Ondersteuning

Over het algemeen hebben we goed in beeld welke ondersteuningsbehoeften en vragen er zijn, welke ondersteuning wordt ingezet en welke resultaten we bereiken.

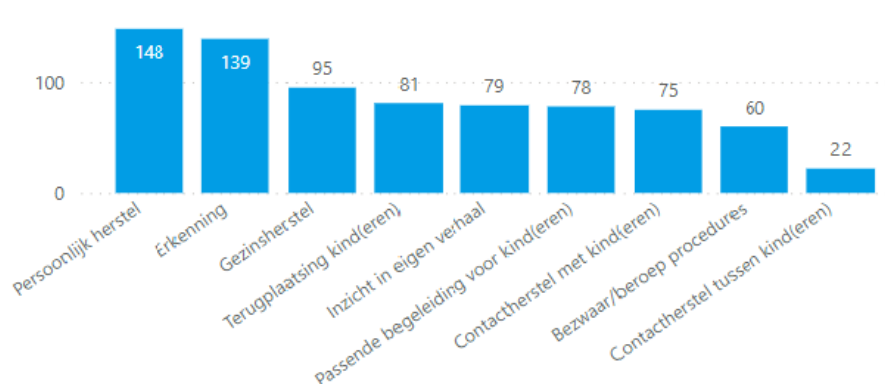
Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek

Van de mensen die wij begeleiden, waarvan de gewenste gezinssituatie bekend is, is er in de meeste gevallen de wens voor contactherstel met kind(eren), overig herstel van betrokken gezinsleden en het terugdraaien van de uithuisplaatsing.

Mensen hebben daarnaast ook specifieke ondersteuningsvragen. Van de vragen die nu bekend zijn, vragen ze de procesbegeleiders in de meeste gevallen te helpen met persoonlijk herstel, erkenning en gezinsherstel, zie de afbeelding linksboven op de volgende pagina.

⁴ De categorie 'Nog niet in beeld' betreft trajecten met de status 'nog niet gestart'.

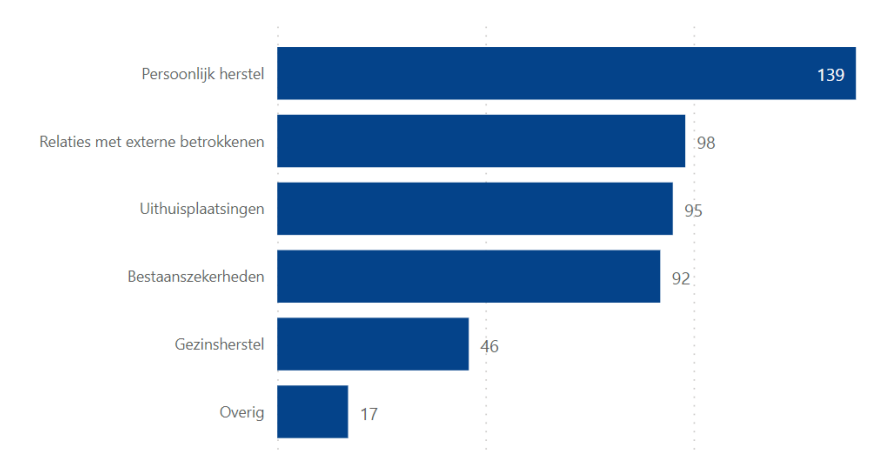
Ondersteuningsverzoeken bij aanmelding

Welke ondersteuning bieden we?

De afbeelding rechts, laat zien welke ondersteuning procesbegeleiders bieden. Voor de leesbaarheid hebben we de verschillende antwoordmogelijkheden geclusterd in thema's.⁵ De aantallen in de afbeelding refereren naar het aantal gezinnen waarin minimaal één ondersteuningsvorm binnen een categorie is ingezet (dit kunnen er ook meer zijn).

Welke ondersteuning wordt/is geboden?

We zien dat het vaakst ondersteuning wordt geboden op persoonlijk herstel. Dit sluit aan op de vaakst benoemde ondersteuningsbehoeften. Daarnaast wordt ongeveer even vaak ondersteuning geboden op de relaties met externe betrokkenen, rondom bestaanszekerheden en de uithuisplaatsingen.

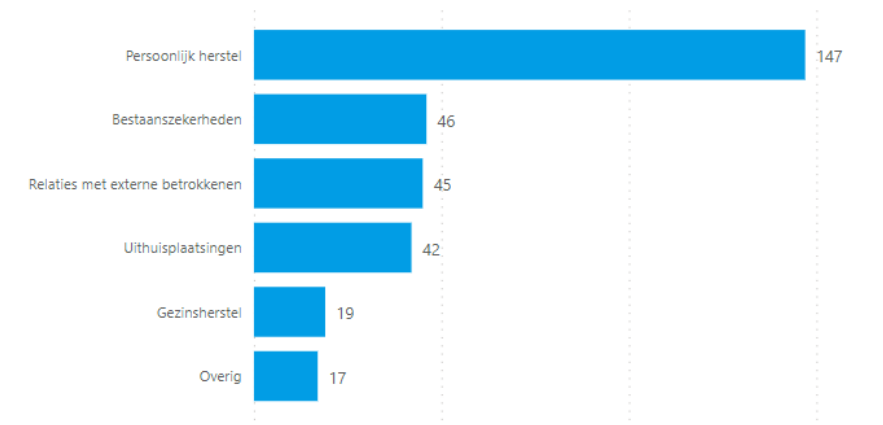
De verklarende analyse wordt op dit moment bij 15 gezinnen uitgevoerd.

⁵ De vragen die onder elk thema vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

Resultaten

De aantallen in de afbeelding hieronder refereren naar het aantal gezinnen waarin minimaal één resultaat binnen een categorie bereikt is (dit kunnen er ook meerdere zijn).⁶

Welke resultaten zijn bereikt?

De vaakst voorkomende resultaten rondom uithuisplaatsingen en gezinsherstel zijn:

Uithuisplaatsingen

- Bezoekregeling verbeterd (27)
- Bezoekregeling tot stand gebracht (7)
- Gezag terug/behouden (7)
- Voorkomen uithuisplaatsing (6)
- Terugplaatsing kinderen na een uithuisplaatsing (12 kinderen bij 8 gezinnen)

⁶ De resultaten die onder elke categorie vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

Gezinsherstel

- Contactherstel met kind(eren) (14)
- Contactherstel tussen kinderen (8)
- Relatie met familieleden hersteld (3)

In de afbeelding links zien we dat de vaakst bereikte resultaten te maken hebben met persoonlijk herstel. Dit sluit aan bij de vaakst benoemde behoeften en bij de ondersteuning die wordt geboden (zie afbeeldingen op de vorige pagina). Dit is belangrijk omdat persoonlijk herstel, samen met het op orde brengen van bestaanszekerheden, voorwaardelijk is voor het bereiken van resultaten rondom de uithuisplaatsingen en gezinsherstel.

Doorontwikkeling

Werkwijze en proces

- In de Tweede Kamer is de Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT besproken. Waar mogelijk, hebben wij bijgedragen aan de voorbereiding hiervan. Inmiddels is dit wetsvoorstel aangenomen en ligt deze ter beoordeling bij de Eerste Kamer. Het voornaamste doel van de wet is het bereiken van de gedupeerde ouders van de toelagenaffaire, die te maken hebben gekregen met uithuisplaatsing vanuit een jeugdbeschermingsmaatregel van hun kind(eren), en hen een gericht ondersteuningsaanbod vanuit JenV aanbieden. Om deze groep ouders te bereiken, ontvangen ze in de tweede helft van 2023 een ondersteuningsbrief. Hierin worden ze onder andere

geïnformeerd over het bestaan van Het Ondersteuningsteam, ons werk en wat wij voor ze kunnen betekenen.

De acties die de komende maanden voortkomen uit deze brief zijn;

- Meedenken met JenV over de inhoud en boodschap van de brief.
- Openstellen van een gratis telefoonnummer waarop de ouders ons kunnen bereiken om zich aan te melden. Zo zijn we beter bereikbaar (niet meer enkel via e-mail), en kunnen we de ouders, die direct hun verhaal bij ons willen doen, beter ondersteunen.
- Samenstellen van een bel-team dat de telefoontjes zal beantwoorden: een team van goed getrainde, trauma- en cultuursensitief werkende procesbegeleiders.
- Draaien van een pilot met het bel-team (mei t/m verzending van de ondersteuningsbrief). We verwachten vanaf begin mei telefonisch bereikbaar te zijn, om het bel-team voor te bereiden op de telefoontjes die volgen op de ondersteuningsbrief.
- Iedere 6 weken vindt een herstelgesprek plaats tussen minister (voor Rechtsbescherming) Weerwind en gedupeerde ouders die daar behoefte aan hebben. Dit zijn keer op keer bijzondere ontmoetingen. De ouders vertellen wat hen is overkomen, hoe het ze is vergaan en hoe het nu met ze gaat. Ze delen niet alleen wat er is gebeurd, maar ook wat ze nodig hadden gehad. Deze gesprekken zijn ontstaan omdat meerdere ouders aangaven dat een gesprek met de minister zou kunnen helpen in hun herstel. En dat lijkt ook het geval te zijn. De meeste ouders geven aan na de ontmoeting met de minister opgelucht te zijn, zich gezien en gehoord te voelen en meer ruimte te voelen om door te gaan. Onze procesbegeleiders zijn aanwezig bij deze gesprekken.

Organisatie

- In februari zijn 12 nieuwe procesbegeleiders getraind in de werkwijze -en processen van het OT. Sinds medio februari worden zij gekoppeld aan ouders die zich aanmelden, of nemen zij ondersteuningstrajecten van andere procesbegeleiders over.
- De monitor is een tool die we gebruiken om data van de ondersteuningstrajecten te verzamelen, bij te houden en te evalueren. Zo zijn ook de cijfers in dit voortgangsrapport hieruit afkomstig. De monitor is in doorontwikkeling om ons nog beter inzicht te verschaffen in de doelgroep en wat we doen, gebruiksvriendelijker te worden voor onze procesbegeleiders, maar ook om – in het kader van ons continu groter wordend team – de capaciteitsplanning te optimaliseren.
- Ons uitgangspunt is dat we privacygevoelige informatie nooit delen met anderen. Soms moet dat toch, bijvoorbeeld op verzoek van een ouder. Als wij dit soort informatie moeten delen, dan doen wij dit in ons mailverkeer met gebruikmaking van een beveiligde mailverbinding. Medio april stappen we over op een andere leverancier hiervan. De afgelopen maanden zijn we bezig geweest met het voorbereiden van deze overstap.

Communicatie

- Om de ouders te bereiken werken we aan het vergroten van onze zichtbaarheid en naamsbekendheid via nieuwsmedia, spreekavonden en social media.
- Onze [LinkedIn](#), [Twitter](#) -en [Facebookpagina](#) zetten we zo veel mogelijk in door zowel nieuws uit de media, als onze eigen updates met feiten over het OT (in begrijpelijke taal) te delen. Het aantal volgers op onze social-mediakanalen neemt elke maand toe. Op LinkedIn zien we dat we voornamelijk gevolgd worden door zorg- en jeugdhulpprofessionals.

- Er is een samenwerking ontstaan tussen de Facebook-beheerders van twee besloten Facebookgroepen waarin veel gedupeerden zitten. Zij plaatsen op ons verzoek (en in overleg) posts van- of over Het Ondersteuningsteam.
- We spelen, waar mogelijk, in op gemeentelijke initiatieven bij inloopavonden en sturen, als dat kan, promotiemateriaal of een procesbegeleider die op die avond aanwezig is.
- Voor een artikel in de Volkskrant, zijn we geïnterviewd over 1 jaar het OT.

Leren

- Op 31 maart is er vanuit Het Ondersteuningsteam een training traumasensitief werken gegeven aan Steunpuntmedewerkers van diverse gemeenten. Hierin kregen zij handvatten om aan te sluiten bij gedupeerde ouders en hen te ondersteunen.
- Op basis van casuïstiek hebben we met de gemeente Rotterdam en de William Schrikker Groep een evaluatie gehouden. Hierop zijn verbetervoorstellen ten aanzien van de onderlinge samenwerking geformuleerd.
- De Verklarende Analyse (VA) is geëvalueerd met de Raad voor de Kinderbescherming, de gecertificeerde instellingen, het ministerie van JenV, Molendrift en Het Ondersteuningsteam. Gezien het nog beperkte aantal verklarende analyses dat is uitgevoerd, is het (nog) niet mogelijk om patronen of verbanden te identificeren. Er zijn procesvoorstellen gedaan die opgepakt worden. Duidelijk is dat investeren in een goede start belangrijk is, waarbij;
  - de VA gezien wordt als bron van informatie;
  - er bereidheid is om deze informatie te benutten om (nieuwe of andere) mogelijkheden aan het gezin te bieden;
  - de VA ruimte vrijmaakt voor het uitwisselen van kennis, expertise en standpunten.

- Onze procesbegeleiders hebben een webinar gevolgd van de Eigen Kracht Centrale, over de kracht van netwerkversterking en regiebehoud bij ouders. Als middel hiervoor werden Familiegroepsplannen en Eigen-Krachtconferenties belicht.
- Voor het afronden van ondersteuningstrajecten, hebben we de opgedane ervaring vertaald naar een werkinstructie. Hierin staat onder andere beschreven wat de rol van de procesbegeleider is in de afrondingsfase, wat de aandachtspunten zijn, welke stappen genomen dienen te worden en welke vragen aan de ouders gesteld kunnen worden.
- De VNG heeft een 'opfris'-webinar gegeven, waarin is toegelicht wat de brede ondersteuning van de gemeenten inhoudt en waarvoor de SPUK-regeling (specifieke uitkering) bedoeld is. Hierin is verduidelijkt wat de rol van de gemeenten is, die van de procesbegeleiders en de onderlinge taakverdeling hierin.

Doorkijk

- De eerstvolgende leerrapportage wordt in de eerste week van mei gepubliceerd en staat in het teken van onze geleerde lessen na 1 jaar werken. Deze vind je vanaf dan onder het kopje 'feiten' op onze website. We hopen dat de publicatie waardevolle inzichten biedt voor professionals in de keten en tegelijkertijd bijdraagt aan onze zichtbaarheid.
- Met de pilot van het bel-team (begin mei) en de verzending van de ondersteuningsbrief (tweede helft van dit jaar), staan de maanden april en mei in het teken van het openstellen van het gratis telefoonnummer en het trainen en/of werven van procesbegeleiders om de telefoontjes te beantwoorden. Hierna zijn we telefonisch bereikbaar: we hopen dat we hiermee nog beter bereikbaar en beschikbaar zijn voor de ouders en kinderen.